

ΤΥΠΟΙ ΤΗΣ ΠΑΛΙΑΣ ΑΘΗΝΑΣ

..... ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΟΥΤΣΑΒΑΚΗΣ ΚΑΙ ΣΙΑ

Οι Μάγκες της 'Ελληνικής 'Επανάστασης και οι μωσχράγκες του 'Ιωάν. Κωλέτη. Πώς στρατολογήθησαν. Οι μωσχράγκες του Ρολογιού και οι άρχηγοί τους. 'Όπου επεμβαίνει ο Διευθυντής της 'Αστεινείας. Νταήδες και 'Αντάμηνες. Σκιαγραφία 'Αντάμη της έποχής. Κουτσαβάκης, 'Αγγινάρας, Γκράβιζας και λοιπή παρέα. Οι ίππεις του Έδερβαν τους Νταήδες. Βίος και πολιτεία του γενάρχη των Κουτσαβάκηδων. 'Ο θάνατός του, κ.τ.λ. κ.τ.λ.

ΤΟ επίθετο μάγικα δέν απεδίδετο πάντα ή κακή σημασία πούν του δίνουμε σήμερα. 'Απεναντίας, τό επίθετο αυτό συνδέεται με την 'Ελληνική 'Επανάσταση, όπως άμέσως θα διαγρηθούμε.

Κατά την έποχή του άπελευθερωτικού μας 'Αγώνος, οι στρατολογούμενοι από τους άλλαρχηγούς διαρρούντο σε ένομοιτες, και κάθε ένομοια όνομάζετο Μάγικα. 'Ο άρχηγός της Μάγκας—ό ένομοιοάρχης, όπως θα έλέγαμε σήμερα—ονομάζετο Μάγικης. Αυτός κυρίως έφρόντιζε γιά την τροφή και τή μισθοδοσία των άνδρών της Μάγκας του... 'Εξαίτια όμως συνέθεσαν γερυσοντα πούν έδωσαν κακή σημασία στη λέξη:

Στις 7 Δεκεμβρίου 1831 οι πληρεξούσιοι της έν 'Αρχαί 'Ενώσις Συνελευσάσης ήρθαν στά χέρια και χωρίστησαν σε δύο κόμματα. Τότε, ο 'Ιω. Κωλέτης, άκούοιθόμενος από πολλούς πληρεξούσιους και άλλαρχηγούς Στεροκλιβαδίζες, έπήγε κατά Μάγαρα και άρχισε να στρατολογή άπαιροφύους. Σκοπός τους ήταν ν' άποτελέσουν ισχυρό σώμα, να πάνε στό Ναύπλιο και νά καθιερώσουν τόν Αβρουσίντο Καλοδίστρια, ό όποιος (μετά τόν άσνο του άδελφού του) είχε άναγνωρισθεί από τό αντίθετο κόμμα

Κυβερνήτης της 'Ελλάδος, ο' Κωλέτης έστρατολογήσε κάθε άταχτο στοιχείο, κι έτσι άπέτελεσε ένα μπουλοία από κωλοπούδες, οι όποιοι έκαναν τόσες άταξίες και κλεψίες, όστε οι Μάγκες τόν άλλων άλλαρχηγών όνόμασαν —κατ' εϋφημοισμό— τούς Μάγκες του Κωλέτη Μωσχράμιαγκες, αντί Βρομομάγκες. 'Ετσι κι όλοι οι όπαδοί του Κωλετικού κόμματος όνομάσθησαν μωσχράμιαγκες και τό κόμμα 'Μωσχράμιακός. Με τ. κ.α—διαν στό 1843 ο' Κωλέτης έσχηματίσε Κυβέρνηση— μάγκες και μωσχράμιαγκες όνομάσθησαν δια τή χρονία πούν έδωσαν άσνλο στό διάφορα όνόμα της 'Αγοράς, κάτω από τό περιφωμό τής Ρολόγι.

Οι περισσότεροι από τούς εμάγκες του Ρολογιού είχεν και άρχηγο, στί: διαταγές του όποιου έπαύσαν με τρυφή πειθαρχία. 'Εχρησιμοποιούσαν στίς συνωμιές τους μία δική τους συνθηματική γλώσσα, σκεδόν όποιος ό Παρισινός άπάληδες έχουη την 'Αρχήν. 'Άλλοι από τούς μάγκες αυτούς υπηρετούσαν ως παραγοί στό άποφοροποιεία της 'Αγοράς και διαλαλούσαν, με τίς φωνές τους και τίς χειρώσεις της έποχής, τά διάφορα φρούτα:

— Σαράντα τό βερόκοκο!... ούκο—ούκο—ούκοκο! — Κάστανο μαρόνι—τής Κρήτης τό τριγόνι!... 'Επειδή όμως οι άλλτες αυτού της 'Αγοράς έπληθύνοντο και έρήμαζαν τόν κόσμο στίς κλεψίες, ό τότε Διευθυντής της 'Αστεινείας Δημητριάδης άναγκάστηκε νά λάβη μέτρα. Τους έμάτρωσε λοιπόν ό- λους, τούς κατέγραψε, τούς όνόμασε εφορομοστές και τούς έβαλε στό μπράτσο ένα μικρό τενεκέ με τόν αριθμό τους...

'Όταν οι μάγκες του Ρολογιού γίνονταν άνδρες, εχρησιμοποιούντο από τά κόμματα ως μπράβοι. 'Ησαν οι περιφωμο Νταήδες, εντός τόν άλλων νταήδων κάθε συνουσίας, πούν έγιναν όνομαστοί γιά τά κατορθώματά τους. Οι διασημότεροι ήσαν ο' Παναγής ό 'Αράτης, ό Παναγής της Καλομοιρίας, ό 'Αγγινάρας, ό Λιάς ό Στραβαδίης, ό Κεκέζης και άλλοι. Οι Νταήδες αυτοί, από την έποχή τόν Σιαδικών (κατά τό έτος 1868) όνομάστηκαν 'Αντάμηνες, από την Τουρκική λέξη άνταμ, που σημαίνει άνθρωπος. Αυτοί δηλαδή ήσαν οι... άξιοι του όνόματος άνθρωποι, κατά την ήρωική άντιλήρη τής έποχής!

Συγχρόνως, οι 'Αντάμηνες άρχισαν νά έπιδεικνύονταν και με ιδιαίτερη περ-

βολή, περιφροητά: Φορούσαν παντελόν, σάν του Πολεμικού Ναυτικού, με πολύ πλατείε τις άκρες, με τξόντα ή ετζόντατόσ, ότως τόλεγαν.

'Ετύλιγαν τή μέση τους με πλατό κόκκινο ζωνάρι 'Υδραίο, φορούσαν έγγόφια φανέλλα πλεχτή, κι' επάνω σ' αυτή γελέκι εβροακόδικος. 'Επάνω σ' δια αυτά έβρογγαν την περιφωρη πατατούγκα τους, περασμένη μόνο από τ' άριστερό μανίτι. Στο κεφάλι τους έβαζαν φρέσι νησιώτικο, με μεγάλη μαύρη φούντα, ογκμένη στη ραχή τους...

Στό ζωνάρι τους είχεν περασμένη μαχαίρα σβαρόν διαστύσεων ή λάξο. 'Από τό άριστερό τους μπράτσο κρεμούσαν μία φοβερή μαχούφα... 'Εστράβαν τό τοιγάρο τους επάνω στό δεξι μηρί, ύπνοντάς τό επιδεικτικώς!...

Μερικοί από τούς άντάμηνδες αυτούς φορούσαν και σκουλαρηκι στό άριστερό αυτί, ένα χρυσό χυλάκι, από τόν όποιο κρεμύτανε μικρός σταυρός, και όνομάζοντο σκουλαρικήταοί! Οι άλλοι λεγοντούσαν απλώς ζωνομάδες. ***

Περισφροητερός άπ' όλους τούς άντάμηνδες του κακού του ήπιήζε ένας βαρκάρης του Πειραιώς, ό Δημήτριος Κουτσαβάκης. Γεννημένος από πατέρα μάγκα και άρχότερα λεμβόχο, τόν 'Ιωάννη Κουτσαβάκη, ό Δημήτριος Κουτσαβάκης ήταν κρημύτος στόν Πειραιά...

Κατά τόν 'Αρχήν του 1864, κατετάχθη στό 'Ιταλικό, με τόν Διονύσιο Διονυσιάδη, τόν έπιλεγόμενο από παδι τής χήρας» (τόν άρχότερα ιδρυτή του όμοιώνου θεάτρου) και άλλους κληροφύους. 'Ενωσεται ότι ή στρατιωτική χλώρα, άντι νά περιφωρή τά ένδοκτα του καλλιγραφιστού του Δημητρίου Κουτσαβάκη, απεναντίας τά επέτεινε. 'Ετσι, ό άλλοτε βαρκάρης και τώρα ίππεις έγινε άρχηγός παρέας άπολυτομένης από τό Δουναυδάδι, τό Μπεκάστο, τόν 'Αιβαλιώτη, τόν Γκράβιζα και άλλους γενναίους καθάλλοφους, οι όποιοι καθάβαιναν κάθε τόσο στην 'Αγορά και τίς συνουσίες και έπαύσαν στό ζύλο τους 'Αντάμηνες. 'Επήραν λοιπόν γρήγορα τόν άέρα τόν φρενοπαλλημαρόν της 'Αθήνας και έξεμηθύνσαν τή δόξα τους.

'Η 'Αστεινεία τους άπεδοιθη, ή μάλλον έκανε τά στραβά μάτια... Κατά τά άλλα όμως ήσαν καλοί στρατιώτες, ντημένοι πάντα καθαρά και κοινά, πειθαρχηώτατοι στόις άνωτέροις τους.

'Όσον όμως βρισκότανε έξω από την υπηρεσία τους, τούς άρεσε ή τράπουλία και τό κρασάκι. 'Όταν έμάθαιναν ότι φανερωθήσαν νταήδες στήν τάδε γειτονιά, ό Κουτσαβάκης με την παρέα του έπήγαναν εκεί, τούς ανεβάλλιπαν —συνήθως μέσα σε καμιά ταβέρνα— και δημοοργούσαν εύκολα την άφορηή του καγιά, γιά νά έπαυο- λουθήσεν τό σχετικό ζυλοφύροτομα.

Σε δια αυτά έπροωστατούσε ό Δημήτριος Κουτσαβάκης και τό κατορθώματά του τόν έκαναν τόσο όνομαστό, όστε διαν κινείε ήθελε νά κινή τόν καλλιγραφά, τού έλεγαν:

— 'Ελα, μη μάς κάνεις τόν Κουτσαβάκη!

Κι' έτσι δόθηκε ή όνομασία εκουτσαβάκης» στους από σιγματίας καλλιγραφάδες. Αυτή εινε ή προέλευσις τού όνόματος και όχι (όπως γράτρωσε κάποτε) διότι έφοροφούσαν πατωίτι πατμημένο και καμούνισον τόν ζωντό.

Σημειώτέον, ότι και ό πατέρας του ήρώος μας, ό 'Ιωάννης Κουτσαβάκης, είχε και αυτός την ιστορία του κι' έπαίξε ρόλο στους Πειρωσιώτους καμιάδες της έποχής του. Δηγηθόνται μάλιστα, ότι κάποτε, σε μία φοβερή συμπλοκή τόν βαρκάρηδων με τούς ναύτες ένός 'Ιταλικού πλοίου, ό 'Ιωάννης Κουτσαβάκης έδεξε όλη την καλλιγραφία του. 'Απώλιμενος με μία λαγουδέρα, έτρεψε σε φυγή τούς 'Ιταλους και τούς άνάγκασε νά πέσουν στη θάλασσα γιά νά σωθούν!

'Αμα άπολυτίσθη από τό στρατό, ό Δημήτριος Κουτσαβάκης έπήγε στόν Πειραιά, όπου ζωνάρισε τή δουλειά τόν στή βάρκα, παντρεύτηκε και άπόχτησε παιδιά...

Πέθανε γέρος και φωτός. Οι συνάδελφοί του βαρκάρηδες τόν έβαναν με σι- νειροφρόα.

'Α- φησε όμως κληρονομία τεροί- βλεπτή τ' όνομά του σε όλους τούς φρενοπαλλημαρόδες τού μέλλοντος, ένώ αυτός τούλάχι- στον είχε καρδιά.

Τύπος παλιού 'Αθηναίου κουτσαβάκη.